Fakta, argument & debatt

Om alkohol, narkotika, nikotin och sociala frågor

Sammanfattningar till artiklar med länkar för dig som vill läsa mer

Nummer 9 - Publicerad 21 augusti 2026

Alkohol

Gårdsförsäljningen ett lyft – men ingen kassako

Tyska tågstationer blir alkoholfria

Norska ungdomar ser alkoholreklam

Ny undersökning:
Danskarnas förhållande till alkohol håller på att förändras

Kräftskivorna närmar sig - förbjud eftersupning

Rapportsläpp:
Modern alkoholpolitik – politiskt momentum
för skärpt reglering av alkoholreklam på sociala medier

Narkotika

Narkotika vanligare bland brottsutsatta unga

Cannabis ökar psykoser och våld

Alkohol

Gårdsförsäljningen ett lyft – men ingen kassako

Gårdsförsäljningen har inneburit ett uppsving för flera lokala bryggerier och destillerier i Stockholm. Men krångliga regler gör det inte lika spontant som det låter. Trots fjolårets triumf har gårdsförsäljningen ännu inte blivit någon kassako för Nacka bryggeri. Thord Lindstein framhåller att det krävs mycket tid och personal. Under de första sju månaderna arrangerade bryggeriet gårdsförsäljning vid elva tillfällen. 240 besökare gjorde totalt 150 inköp.
Läs mer: Mitt i Huddinge

Tyska tågstationer blir alkoholfria

Deutche Bahn förbjuder alkohol på sina tågstationer i Tyskland. Förbudet kommer att gälla på alla stationer from oktober. Anledningen är mindre nedskräpning och mindre våld.
Läs mer: DB Deutche Bahn (tyska)

Norska ungdomar ser alkoholreklam

En norsk myndighet har kartlagt barns mediavanor, och funnit att tio procent av unga i åldern 9-12 år har sett alkoholreklam på nätet. 25% av ungdomarna i åldern 13-18 år har sett reklamen, och det är en ökning jämfört med tidigare år.
Läs mer: Actis (norska)

Ny undersökning: Danskarnas förhållande till alkohol håller på att förändras

En ny undersökning som Voxmeter har genomfört på uppdrag av Blå Kors Danmark 2026 visar att danskarnas förhållande till alkohol håller på att förändras. Bland annat finns det fler som vill ha en alkoholkultur där alkohol spelar en mindre roll, och många har redan själva valt bort alkohol – antingen periodvis eller som en del av en alkoholfri livsstil.
Läs mer: Blå Kors Danmark (danska)

Kräftskivorna närmar sig - förbjud eftersupning

Högtider leder tyvärr ofta till ökad rattonykterhet. Det är viktigt att upprätthålla respekten för lagarna kring rattfylla, och att uppdatera dem för att stänga till märkliga kryphål.
– Kräftskivor är en fin tradition där mat och dryck ofta står i centrum, men de är också ett bra tillfälle att inskärpa att alkohol och körning inte hör ihop, säger Jacob Sidenvall från Riksförbundet M Sverige. Det är dags att förbjuda så kallad eftersupning.
Läs mer: M Sverige

Rapportsläpp: Modern alkoholpolitik – politiskt momentum för skärpt reglering av alkoholreklam på sociala medier

Tankesmedjan Nocturum genomförde under 2025 och 2026 en undersökning bland de svenska riksdagspartiernas alkoholpolitiskt ansvariga för undersöka deras inställning till alkoholreklam, särskilt i digitala kanaler och på sociala medier.

Enkäten visar att det finns ett stöd för att skärpa reglerna kring alkoholreklam, särskilt i sociala medier, där barn och unga riskerar att exponeras för kommersiella budskap om alkohol. Flera partier uttrycker också stöd för den restriktiva norska modellen som innebär att all alkoholreklam är förbjuden. Endast en liten minoritet av partierna är aktivt emot en modern restriktiv alkohollagstiftning

– Alkoholreklamen har tagit sig in i de digitala miljöer där barn och unga tillbringar en stor del av sin tid. Genom influencers, kändissamarbeten och innehåll som liknar vanligt vardagsinnehåll blir reklamen både mer närvarande och svårare att genomskåda. säger Kerstin Janemar från tankesmedjan Nocturum.

Läs mer: Svenska Sällskapet för nykterhet och folkbildning

Narkotika

Narkotika vanligare bland brottsutsatta unga

Brottsutsatthet bland ungdomar hänger samman med användning av alkohol, narkotika, dopning, nikotin samt spel om pengar. Det visar en ny analys från CAN.

– Elever som rapporterat att de varit utsatta för brott uppgav i högre utsträckning än icke brottsutsatta att de använt alkohol, narkotika, dopning och nikotin samt spelat om pengar, säger Siri Thor, utredare och forskare på CAN.

Läs mer: CAN

Cannabis ökar psykoser och våld

En studie i USA har studerat sambandet mellan THC och psykotiska störningar och våld, och kommit fram att THC ökar risken för detta. Studien har både kartlagt kliniska studier, neurobiologiska studier med utbredning och frekvens.

Läs mer: Frontiers (engelska)

Fakta, argument & debatt

Om alkohol, narkotika, nikotin och sociala frågor

Fakta, argument & debatt produceras av Blå Bandet (Sveriges Blåbandsförbund) och ges ut i samverkan med SLAN (Sveriges Landsråd för alkohol- och narkotikafrågor)

www.blabandet.se www.slan.se

Redaktion: Helena Bingebo, Bertil Forsberg, Ingalill Söderberg, Per-Olof Svensson

nyhetsbrev@blabandet.se

Redigering & utskick: Per-Olof Svensson

Bilder där annat inte anges är arrangerade och från AdobeStock med licens.